

STANISŁAW WIELGUS

NA JUBILEUSZ ODNOWIENIA UNIwersYTETU KRAKOWSKIEGO

W naukowych publikacjach, dotyczących genezy tego zjawiska, jakim jest cywilizacja zachodnia, podkreśla się niejednokrotnie, że jednym z głównych czynników, które ukształtowały jej współczesną postać, były uniwersytety. Stanowiące twórcę geniuszu średniowiecznego, od wieków wpływały i wpływają na historię narodów, na ich kulturę, mentalność i na ich życie codzienne. Bez istnienia uniwersytetów nie można także wyjaśnić genezy zrodzenia się na przełomie średniowiecza i nowożytności, właśnie w kulturze europejskiej a nie gdzie indziej na świecie, fenomenu nowożytnej nauki o charakterze przyrodniczo-matematycznym, rozumianej jako szczegółowe, kwantytatywne wyjaśnianie materialnego świata, wyrażane w formie równań matematycznych; nauki, której olbrzymi wpływ na losy całego świata jest bezdyskusyjny.

Mutatis mutandis podobną rolę w odniesieniu do historii Polski, odegrał Uniwersytet Krakowski, od XIX wieku zwany nie bez racji Uniwersytetem Jagiellońskim. Od ponad sześciuset lat wnosi poważny, przede wszystkim intelektualny, ale także moralny, polityczny, społeczny, ekonomiczny i estetyczny wkład, do dziedzictwa szeroko pojętej kultury europejskiej i światowej. Był i jest uczelnią wzorcową, służącą, zgodnie z prądowym i niezmiennie ważnym powołaniem ludzi nauki, prawdzie; służącym jej zgłębianiu, rozpowszechnianiu, promowaniu i przekazywaniu młodym pokoleniom młodzieży studenckiej.

Z Uniwersytetu Krakowskiego wyszły całe szeregi najwartościowszych Polaków: uczonych, społeczników, pisarzy, poetów, mężów stanu, duchownych, lekarzy, inżynierów i przedstawiciele wielu innych profesji. Z tego Uniwersytetu wyszły takie postacie jak: Paweł Włodkowic, Mikołaj Kopernik, Jan Długosz, Andrzej Frycz Modrzewski, Jan Kochanowski, Stanisław Hozjusz, Jan Zamoyski, Hugo Kołłątaj, Andrzej Maksymilian Fredro, a także Karol Wojtyła obecny papież Jan Paweł II.

Nie ma w Polsce uczelni, która mogłaby rościć sobie pretensje do porównywalnych z Uniwersytetem Krakowskim – obecnie Jagiellońskim – zasług dla

kultury i nauki całego kraju. To ten Uniwersytet jest symboliczną Alma Mater wszystkich związanych z nauką Polaków wszystkich pokoleń.

Międzywydziałowy Zakład Historii Kultury w Średniowieczu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego wiąże z Uniwersytetem Jagiellońskim szczególnie bliskie i ścisłe więzy. Prowadząc od trzydziestu pięciu lat badania naukowe przede wszystkim nad polską średniowieczną filozofią, teologią, prawem i innymi dziedzinami ówczesnej wiedzy, pracownicy Zakładu współpracowali i współpracują ściśle z Uniwersytetem Jagiellońskim, a zwłaszcza z Biblioteką Jagiellońską, w której znajdują się liczne rękopisy średniowieczne będące przedmiotem ich szczególnych zainteresowań. Wiele dzieł wybitnych polskich średniowiecznych uczonych z Uniwersytetu Krakowskiego, znajdujących się w Biblioteki Jagiellońskiej, zostało w Zakładzie wydanych krytycznie. W oparciu o takie teksty, zarówno w Zakładzie Historii Kultury w Średniowieczu jak też w Katedrze Historii Filozofii w Polsce, w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat powstało ponad 50 prac magisterskich, kilkanaście prac doktorskich i kilka prac habilitacyjnych. Pracownicy wymienionego Zakładu oraz Katedry Historii Filozofii w Polsce opublikowali kilkaset mniejszych i większych rozpraw, edycji i artykułów, które powstały w oparciu o źródła z Biblioteki Jagiellońskiej. Wiele z nich ukazało się w wydawanej przez Zakład od 1972 r. serii wydawniczej „Acta mediaevalia”.

Mamy zatem szczególny powód do wdzięczności w stosunku do Uniwersytetu Jagiellońskiego, który obchodzi swój wspaniały jubileusz 600-lecia odnowienia swojej błogosławionej w skutki działalności; jubileusz swojej wieki trwającej, wiernej służby prawdzie.

Skromnym wyrazem wdzięczności wszystkich mediewistów, skupionych przy Międzywydziałowym Zakładzie Historii Kultury w Średniowieczu KUL, wszystkich Członków Rady Naukowej tego Zakładu, członków Redakcji „Acta mediaevalia”, pracowników Zakładu i innych osób ze społeczności uniwersyteckiej KUL związanych swoją pracą i swoimi badaniami z Uniwersytetem Jagiellońskim, niech będzie uroczyste dedykowanie tej wspaniałej Uczelni niniejszego, XV tomu „Acta mediaevalia”.

Gratulujemy Jej najserdeczniej z okazji jubileuszu, jednocześnie życzymy dalszych równie wielkich osiągnięć w nieustającej misji służenia nauce i Polsce.